

Петро Борисович Джурицький,
доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін,
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Фонтанська дорога, 4, м. Одеса, Україна

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» НА РЕПРОДУКТИВНО-ДІЯЛЬНІСНОМУ ЕТАПІ

Розроблено і апробовано інтерактивні методи навчання майбутніх учителів фізичної культури на репродуктивно-діяльнісному етапі підготовки. Наведено приклади лекційних і практичних занять зі студентами з використанням інтерактивних методів навчання. Встановлено, що впровадження у навчально-виховний процес на репродуктивно-діяльнісному етапі підготовки майбутніх учителів фізичної культури інтерактивних методів навчання сприяло формуванню у них стійкої мотивації до фізкультурно-оздоровчої, здоров'язбережувальної та спортивно-масової діяльності, оволодінню спеціальними знаннями з педагогіки, теорії і методики фізичного виховання, нормативно-правової бази галузі фізичного виховання та здоров'я.

Ключові слова: фізичне виховання, фізкультурно-оздоровча діяльність, здоров'я, здоровий спосіб життя, інтерактивне навчання, інтерактивні методи, професійна діяльність, репродуктивно-діяльнісний етап, підготовка.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науково-методичними завданнями. Сьогодні Україна визначила напрямок на входження до освітнього і наукового простору Європейського Союзу (ЄС) та здійснює модернізацію системи вищої освіти відповідно до європейських стандартів для забезпечення конкурентоспроможності майбутніх фахівців будь-якої галузі на ринку праці. Зпоміж вимог ЄС щодо вищої освіти, у центрі уваги знаходиться запровадження інноваційних технологій навчання майбутніх учителів фізичної культури.

Сучасна освіта стоїть перед фактом: в умовах традиційних форм і методів навчання учні й студенти, отримуючи інформацію, не вміють здобувати її самостійно і застосовувати те, що знають. Натомість соціальне замовлення вимагає, насамперед, підготовки фахівців, здатних самовдосконалюватися. Це знайшло відображення і в доповіді ЮНЕСКО «Освіта: прихований скарб», де проголошено, що людина має навчитися пізнавати, тобто оволодіти інструментарієм, необхідним для розуміння того, що відбувається у світі; діяти таким чином, щоб робити потрібні зміни в середовищі свого мешкання; жити в суспільстві, беручи участь в усіх видах людської діяльності. Слід звернути увагу, що наша школа часто формує випускника, неготового до життя, а особливо до плідної роботи в колективі, де йому доведеться жити та працювати. Сучасна освіта повинна працювати з індивідуальністю, самобутністю особистості, оскільки індивідуальність є головним принципом етики і мусить виступити керівним методологічним положенням у вихованні й навчанні. Якнайактивніше сприяють цьому інтерактивні методи навчання. Мета інтерактивного навчання – створення педагогом умов навчання, за яких учень сам відкриватиме, здобуватиме й конструюватиме знання та власну компетентність у різних галузях життя. Саме це є принциповою відмінністю

цілей інтерактивного навчання від цілей традиційної системи освіти [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зауважимо, що сьогодні в педагогіці вищої школи функціонують різні інтерактивні методи навчання, як-от: проблемна лекція, парадоксальна лекція, евристична бесіда, розв'язання ситуаційних задач, мозковий штурм, групове навчання, ситуативне моделювання. Вони використовуються на різних етапах заняття: під час первинного оволодіння знаннями, закріплення й удосконалення знань, формування нових умінь і навичок. Їх застосовують також як фрагмент для досягнення певної мети або ж у формі заняття з використанням окремих методів. Інтерактивне навчання передбачає систему методів і прийомів, спрямовану передусім не на повідомлення готових знань, їх запам'ятовування, а на організацію учнів для самостійного здобування знань, засвоєння умінь і навичок у процесі пізнавальної та практичної діяльності.

Слово «інтерактивне» складається з двох слів «інтер» та «активне». В латині «inter-» означає «взаємно», «обопільно», «вкупі», «спільно», «між». Друга частина слова – «активне» – також походить з латини – від слова «activus» та означає «рухливе», «діяльне», «жваве», «енергійне». Термін «інтерактивний» запозичений з англійської мови і означає «взаємодіючий» [4]. Відзначимо, що існують різні підходи до тлумачення інтерактивного навчання. Інтерактивні методи базуються на постійній активності взаємодії всіх учасників навчального процесу. Це співнавчання, взаємонавчання, тісна взаємодія в міні-колективі (групи, ланці, команді), коли і учні, і вчитель є рівноправними суб'єктами навчання. Одні вчені визначають його як діалогове навчання: інтерактивний – означає здатність взаємодіяти чи перебувати в режимі бесіди, діалогу з чим-небудь (наприклад, комп'ютером) або з ким-небудь (людиною). Отже, інтерактивне (активне)

навчання – це передусім діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія вчителя та учня [7; 8; 9]. Ми поділяємо думку вчених (О. Пометун, Л. Пироженко) щодо такого визначення: «Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання в співпраці)...» [3].

Професійні якості формуються і виявляються в діяльності систематичним розв'язанням практичних, виконавчих і творчих задач; ситуаціями моделювання, контекстними методами; навчально-рольовими і діловими іграми; рефлексивними ситуаціями і проблемно-пошуковими завданнями. І. Підласий стверджує, що найбільш ефективними сьогодні є інтерактивні методи навчання, бо вони ставлять учня або студента в активну позицію їх самостійного засвоєння [6]. На думку А. Смолкіна, інтерактивними методами навчання є способи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, які спонукають їх до активної розумової і практичної діяльності у процесі оволодіння матеріалом, коли активним є не лише викладач, а й студенти [5]. Інтерактивні методи навчання сприяють підвищенню ККД, процесу засвоєння інформації. Під час інтерактивного навчання учень стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності. Завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів при правильній їх організації зростає цікавість до процесу навчання [1].

Розвиток і впровадження інтерактивних методів навчання зумовлені тим, що перед викладачами постає завдання не лише дати студентам знання і сформулювати професійні вміння та навички, а й розвинути творчі й комунікативні здібності особистості, сформулювати особистісний підхід для вирішення проблем. Саме таке навчання сприяє розвитку самооцінки, самоповаги, толерантності, самостійності, відповідальності, прийняття думки інших, вміння дискутувати та відстоювати свої переконання [2].

На нашу думку, особлива цінність інтерактивного навчання в тому, що студенти навчаються ефективної роботи в колективі. На жаль, навіть старшокорсники часто не мають цих навичок. У слабко організованій групі студентів колектив пасивний, керівника доводиться призначати «згори», але обов'язково знайдеться «непокірний». Тобто, не відбувається нормального процесу розподілу ролей, взаємодії, прийняття рішень та їх виконання. Студентство не здатне, оскільки не вміє, а не вміє тому, що їх не навчили співпрацювати. А саме ці навички будуть корисними і постійно застосовуваними у професійній діяльності. При правильному, спланованому і систематичному застосуванні інтерактивних методів цю проблему можна розв'язати.

Мета дослідження полягає у розробці і апробації інтерактивних методів навчання студентів напряду

підготовки «Фізичне виховання» на репродуктивно-діяльнісному етапі.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють соціалізації особистості, усвідомленню себе частиною колективу, своєї ролі й потенціалу. Поряд із традиційними інтерактивні методи навчання мають позитивний вплив на підготовку майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. Зазначимо, що у нашому дослідженні саме лекції проблемного характеру були важливою формою викладання теоретичного змісту, вони дозволяли за допомогою відповідних методичних прийомів заохочувати студентів до спільного міркування, дискусії з моральних тем, проектування ідей, самостійних висновків, знаходження шляхів вирішення суперечностей, створених викладачем-експериментатором. Заняття практичного характеру було логічним продовженням роботи, розпочатої під час лекцій, і передбачали такі форми навчання: семінарські заняття (семінар-дослідження, семінар-дискусія, семінар-обговорення), практикуми (круглі столи, драматизація, створення проектів, розв'язання педагогічних ситуацій і задач, рольові ігри, вправи), самостійну навчальну й науково-дослідну проектувальну роботу студентів (підготовка проектів, презентація тез наукових доповідей і повідомлень тощо).

На репродуктивно-діяльнісному етапі підготовки продовжувалася реалізація таких педагогічних умов, як актуалізація міждисциплінарної інтеграції та її програмно-методичного супроводу в процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої професійної діяльності та забезпечення інтерактивної навчально-професійної діяльності студентів і засобів її ініціювання.

У педагогічному експерименті були задіяні студенти напряду підготовки «Фізичне виховання». Студентів, які взяли участь в експерименті, було довільно розподілено на контрольну (КГ) та експериментальну (ЕГ) групи. Зрізи показників за організаційним критерієм діяльнісного компонента відбувалися на констатувальному (початковому) та формуальному (прикінцевому) етапах експерименту. Стан підготовленості майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності визначався за спеціальними тестами з теорії і методики фізичного виховання, педагогіки, оздоровчого фізичного виховання, нормативно-правової бази у галузі фізичного виховання, здоров'я і здорового способу життя.

Наведемо приклади лекційних і практичних занять студентів на репродуктивно-діяльнісному етапі підготовки.

Під час вивчення теми «Проблеми харчування. Стан харчування населення України та шляхи його поліпшення» було застосовано *мультимедійну лекцію з використанням елементів мозкової атаки*. У першій частині лекції студентів знайомили з ключовими поняттями: «проблема харчування», «раціональне хар-

чування», «роздільне харчування», «особливості харчових продуктів», «стан харчування в Україні», «особливості харчування школярів», «безпечне харчування». Упродовж лекції за кожним ключовим поняттям викладач використовував слайд-презентацію. У другій частині лекції розкривалася проблема «Шляхи поліпшення харчування школярів». Усі студенти групи висловлювали свої думки з приводу розв'язання проблеми, що розглядалася. Висловлені думки студенти записували на дошці крейдою так, щоб бачили всі учасники. Способом оцінювання висловлених ідей на заняттях було голосування всіх учасників з попередньою загальною дискусією. Голосування проводилося на занятті після короткої перерви. Вважали за доцільне завершити роботу протягом одного заняття за умови повного «занурення» студентів у навчальну ситуацію.

Практичне заняття з теми «Безпечне харчування школярів у період спортивно-масових заходів». Мета: виявити вміння студентів визначати якнайбільше варіантів безпечного харчування школярів у дні участі в спортивно-масових заходах. Обладнання: крейда, маркери, ватмани.

Хід заняття: для проведення «мозкової атаки» всі студенти розподілялися на кілька груп, кожна з яких виступала в ролі «фахівців» із питань дієтології та здорового харчування школярів. Викладач пояснював правила мозкової атаки студентам. *Етапи проведення «мозкової атаки».* Викладач формулював проблему та завдання для кожної групи «фахівців». Кожна група «фахівців» пропонувала свої ідеї-рішення (мінімум 3 ідеї від кожної команди), які записувалися маркером на ватмані. *Обговорення ідей.* Кожна команда обґрунтовувала свої ідеї та можливості їхнього впровадження в життя. Відбір ідей здійснювався голосуванням. Кожен учасник мав право вибрати 3 ідеї із загального переліку. Учасники підходили до ватману й проти ідеї, яка їм найбільше сподобалася, ставили крапку маркером (1 крапка – 1 голос). Для прийняття остаточного рішення викладач підраховував кількість голосів за кожну ідею. Після цього проводилося ранжування результатів – студенти обирали кілька ідей (2-3 ідей), які отримали найбільшу кількість голосів і були найефективнішими варіантами безпечного харчування школярів у дні участі в спортивно-масових заходах.

Практичне заняття з теми «Проблеми харчування. Стан харчування населення України та шляхи його поліпшення» передбачало проведення рольової гри «Міністерство здорового харчування». Мета: провести зустріч представників харчової промисловості та освіти для вирішення проблем здорового харчування школярів. Завдання: 1. Визначити ставлення представників харчової промисловості та освіти до проблем раціонального харчування, роздільного харчування, харчування у шкільних їдальнях, харчування при різноманітних хронічних захворюваннях школярів. 2. Виявити особливості харчування школярів з

ослабленим здоров'ям та з хронічними захворюваннями органів травлення. Обладнання: інформаційні картки.

Хід гри. Студентів було розподілено на дві підгрупи, в кожній з яких був свій «міністр здорового харчування» і 7-8 «представників закладів освіти та харчової промисловості з різних областей». «Міністр» роздав «представникам» картки «статистичного обліку», які містили інформацію з областей та мали місце для коротких записів 2 «представників» з того чи іншого питання: 1. Кількість випадків захворюваності серед школярів після харчування у шкільних їдальнях за останній рік. 2. Кількість хворих на органи травлення школярів віком від 6 до 17 років. 3. Кількість закладів громадського харчування, які мали значні порушення після перевірок. 4. Кількість скарг і звернень громадян з проблем харчування у закладах освіти. 5. Кількість хронічно хворих школярів, які стоять на обліку в лікарів-гастроентерологів та ін. Кожен із «представників» записував відповіді на проблемні запитання. У кінці заняття в кожній підгрупі відбулося відкрите обговорення найбільш важливих проблем і варіантів їх вирішення. Найцікавіші відповіді виносилися на відкрите обговорення між підгрупами. Заняття дало можливість усвідомити майбутнім учителям важливість здорового харчування.

Під час вивчення теми «Еволюція здоров'я і здорового способу життя» з дисципліни «Культурологія» було проведено рольову гру «Еволюція здорового способу життя впродовж століть». Під час підготовки до гри студенти вивчали питання у мережі Інтернет, досліджували праці видатних філософів, готували доповіді.

Мета: познайомити у студентів з особливостями дотримання здорового способу життя в різні періоди розвитку суспільства. Завдання: 1. Обіграти зустріч видатних педагогів минулого (Давнього Світу, Античності, Середньовіччя, епохи Відродження, часу СРСР), виявити особливості здорового способу життя в той чи інший період розвитку суспільства. 2. Сформулювати у студентів потреби і мотиви до фізкультурно-оздоровчої і здоров'язбережувальної професійної діяльності та здорового способу життя. Обладнання: аудиторія, столи, стільці, конспекти записів студентів.

Хід заняття. Між студентами було розподілено ролі видатних учених усіх часів (Аристотель, Геродот, Гіппократ, Піфагор, Демокрит, Авіценна, Песталлоцци, А. Макаренко, К. Ушинський та ін.). «Видатні учені» обирали головуючого засідання, який оголосив назву теми заняття, представив присутнім один одного. У процесі гри кожен із видатних учених доповів про проблеми здорового способу життя у його період. Головуючий ставив запитання ученим: «Як у Ваші часи вирішувалася проблема рухової активності?», «Як відбувалася профілактична робота із запобігання захворюванням?», «Які природні засоби використовувалися для профілактики і лікування різних хвороб?», «Які особливості здорового режиму дня, праці і від-

починку?», «Як у Вас проходили відновлювальні заходи?» та ін. Під час гри було простежено тенденції розвитку здорового способу життя впродовж тисячоліть. Студенти мали змогу виявити, що здоров'я, здоровий спосіб життя, рухова активність, безпека в діяльності за всіх часів видатними просвітителями, філософами завжди ставилися на перше місце.

Упродовж вивчення теми «Законодавчо-нормативна база щодо збереження здоров'я та формування здорового способу життя» було проведено інтерактивне лекційне заняття. На початку заняття викладач знайомив студентів з основними законодавчими документами в галузі здоров'я та здорового способу життя: Законами України «Про вищу освіту», «Про охорону здоров'я», «Про фізичну культуру і спорт», «Національною стратегією розвитку освіти на 2012-2021 рр. в Україні», «Державною програмою розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки», Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації на 2002-2011 роки», Концепцією «Здоров'я через освіту», Національною доктриною розвитку фізичної культури і спорту, Болонською декларацією Євросоюзу, рекомендаціями ЮНЕСКО, які наголошують на необхідності фундаменталізації, безперервності, диверсифікації та гнучкості, прогностичності, доступності, відкритості, гуманістичній спрямованості фізкультурно-оздоровчої освіти. Заздалегідь студенти готували (прочитану із книжок, ЗМІ, статей з інтернет-джерел) міні-презентацію з одного із нормативних документів. Завданням до презентації було ознайомити студентів із нормативним документом і механізмами дії цього документа. Після інформації викладача студенти проводили міні-презентації.

На практичному занятті під час вивчення теми «Чинники фізкультурно-оздоровчої і здоров'язбережувальної професійної діяльності» було використано метод «прес-конференція».

Мета: ознайомити студентів із чинниками фізкультурно-оздоровчої, спортивно-масової та здоров'язбережувальної діяльності. Завдання: 1. Розглянути проблему чинників здорового способу життя і здоров'язбереження. 2. Навчити студентів презентувати свої думки перед усією групою та розвивати вміння формулювати запитання. Обладнання: мультимедійна дошка, комп'ютер.

Хід заняття: студенти були розподілені на дві підгрупи – групи учасників для представлення своїх думок перед усією групою. Як варіант неформальної

прес-конференції, учасникам пропонувалося ставити запитання тим, хто був в аудиторії. Розглядався зміст понять «екологічний простір», «емоційно-поведінковий простір», «здоров'язбережувальна, фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова організація навчального процесу», «вербальні та невербальні методи фізкультурно-оздоровчої діяльності», «психологічний супровід навчального процесу», «чинники оздоровлення у навчальному закладі», «психологічний комфорт», «відео-екологічний простір». Під час заняття з метою залучення більшої кількості учасників до занять змінювалися і перерозподілялися ролі між ними.

Висновки. За результатами проведених досліджень було виявлено, що на репродуктивно-діяльній етапі підготовки до високого рівня підготовленості майбутніх учителів фізичної культури піднялися 28% студентів (на початковому зрізі – 9%), достатнього – 44% майбутніх учителів (на початковому зрізі – 25%), на базовому зафіксовано 20% (на початковому зрізі – 33%), на елементарному – 8% (на початковому зрізі – 33%). Змінилися результати й у КГ, високого рівня досягли 9% студентів (на початковому зрізі – 4%), достатнього – 24% (на початковому зрізі – 23%), базового – 51% (на початковому зрізі – 44%), елементарного – 16% (на початковому зрізі – 29%). Розбіжності між експериментальною і контрольною групами за критерієм Пірсона мали недостовірний характер за всіма досліджуваними показниками студентів на початковому етапі експерименту та достовірний – на прикінцевому – по завершенні репродуктивно-діяльній етапу підготовки.

Отже, розробка і апробація інтерактивних методів навчання студентів напряму підготовки «Фізичне виховання» на репродуктивно-діяльній етапі підготовки сприяла формуванню у майбутніх учителів фізичної культури стійкої мотивації до фізкультурно-оздоровчої, здоров'язбережувальної та спортивно-масової діяльності, оволодінню спеціальними знаннями з педагогіки, фізичного виховання, нормативно-правової бази, вивченню ключових понять з теорії і методики фізичного виховання, педагогіки, здоров'я і здорового способу життя.

У перспективі ми вбачаємо актуальним дослідження з розробки педагогічних технологій з формування знань, умінь і навичок до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури на креативно-професійному етапі підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богданова І. М. Характеристика засобів підготовки майбутнього педагога до професійної діяльності : International Forum [“Modern Tendencies in the Pedagogical Science of Ukraine and Israel: The Way to Integration”]. – Israel : Ariel University Center of Samaria Ariel, 2010. – P. 18-21.

2. Вільчковський Е. С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання / Е. С. Вільчковський // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні (1992-2002): збірник наук. праць до 10-річчя АПН України. – Харків : ОВС, 2002. – С. 301–309.

3. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, Г. І. Коберник. – К. : Науковий світ, 2004. – 85 с.

4. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2007. – 144 с.

5. Смолкин А. М. Методы активного обучения / А. М. Смолкин. – М. : Высшая школа, 1991. – 176 с.

6. Подласый И. П. Педагогика: учебник для студентов высш. пед. учебн. заведений / И. П. Подласый. – М. : Просвещение, 1996. – 432 с.

7. Савченко О. Я. Функціональний підхід при підготовці майбутнього вчителя / О. Я. Савченко // Освіта України. – 2002. – № 44–45. – С. 7.

8. Технології професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів : навч. посібник / За заг. ред. О. О. Дубасенюк. – Житомир : ЖДПУ, 2001. – 267 с.

9. Чобітько М. Г. Особистісно орієнтована професійно-педагогічна підготовка студентів / М. Г. Чобітько // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2004. – № 2. – С. 268–277.

REFERENCES

1. Bogdanova, I. M. (2010). *Kharakterustika zasobiv pidgotovky maibutnoho pedahoha do profesinoi dialnosti [Characteristics of training future teachers for professional work: International Forum ["Modern Tendencies in the Pedagogical Science of Ukraine and Israel: The Way to Integration"]]*. Israel: Ariel University Center of Samaria Ariel [in Ukrainian].

2. Vilchkovsky, E. S. (2002). *Profesiina spriamovanist pidgotovky fakhivkhtsiv z fizichnoho vykhovannia [Professional orientation of training in physical education]. Rozvytok pedagogichnoi i psykholoichnoi nauk v Ukraini: zbirnik naukovukh prats do 10-richa APN Ukrainu - Development of pedagogical and psychological sciences of Ukraine (1992-2002): a collection of science papers to the 10 th anniversary of pedagogical sciences of Ukraine (pp. 301-309)*. Kharkiv: OBS [in Ukrainian].

3. Pometun, O. I. (2004). *Interaktyvni tekhnolohii navchannia [Interactive teaching technologies]*. Kyiv: Naukovyi svit [in Ukrainian].

4. Pometun, O. I. (2007). *Entsyklopedia interaktyvnoho navchannia [Encyclopedia of interactive learning]*. Kyiv [in Ukrainian].

5. Smolkyn, A. M. (1991). *Metody aktivnogo obuchenia [Methods of active teaching]*. Moscow: Vusshaya shkola [in Russian].

6. Podlasuy, I. P. (1996). *Pedagogika: uchebn dlya studentov vushykh ped. uchebn. zaved. [Pedagogy: a textbook for students of pedagogical educational institutions]*. Moscow: Prosveshchenie [in Russian].

7. Savchenko, O. Y. (2002). *Funktionalnyi pidkhid pry pidgotovtsi maibutnoho vchytelia [Functional approach in preparing future teachers]*. *Osvita Ukrainy - Education of Ukraine*, 44-45, 7 [in Ukrainian].

8. Dubasenyk, O. O. (2001). *Tekhnolohii profesiyno-pedahohichnoi pidhotovky [Technology vocational teacher training future teachers teach. manual]*. Zhytomir: ZHDP [in Ukrainian].

9. Chobitko, M. G. (2004). *Osobystisno orientovana profesiyno-pedahohichna pidhotovka studentiv [Personally oriented professional and pedagogical training of students]*. *Pedagogichniy protses: teoria i praktyka - Teaching process: theory and practice*, 2, 268-277 [in Ukrainian].

Петр Борисович Джуринский,

доктор педагогических наук, доцент, заведующий кафедрой
теории и методики физической культуры и спортивных дисциплин,
Южноукраинский национальный
педагогический университет имени К. Д. Ушинского,
ул. Фонтанская дорога, 4, г. Одесса, Украина

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ «ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ» НА РЕПРОДУКТИВНО-ДЕЯТЕЛЬНОСТНОМ ЭТАПЕ

Современное образование должно быть направлено на работу с индивидуальностью, самобытностью личности. Общество нуждается в подготовке будущих специалистов, способных к самосовершенствованию. Этому способствуют интерактивные методы обучения. Цель интерактивного обучения – создание педагогом условий, при которых студент будет способен формировать и совершенствовать личностную компетентность в профессиональной сфере. В статье предлагаются результаты исследований по разработке и апробации интерактивных методов обучения будущих учителей физической культуры на репродуктивно-деятельностном этапе подготовки. Приведены примеры занятий со студентами с использованием интерактивных методов обучения. Во время апробации методики участники экспериментальной группы (ЭГ) занимались с использованием интерактивных методов обучения. Лекции проблемного характера позволяли мотивировать студентов к творческому мышлению, дискуссии, творческому проектированию, самостоятельным выводам. Занятия практического характера предусматривали семинар-исследование, семинар-дискуссию, технологические практикумы, круглые столы, ролевые игры и т. д. В это же время контрольная группа (КГ) занималась без учета современных интерактивных методов, используя стандартные, общепринятые подходы. Срезы среднегрупповых показателей исследуемых групп проводились на начальном и заключительном этапах эксперимента. Состояние подготовлен-

ности будущих учителей физической культуры определялись специальными тестовыми заданиями по теории и методике физического воспитания, педагогике, теории и методике оздоровительной физической культуры. В исследуемой ЭГ на заключительном этапе исследований наблюдались улучшения результатов подготовки по сравнению с начальным этапом в среднем от 19% до 21%, в КГ улучшения наблюдались всего от 1% до 5%. Различия по исследуемым показателям результатов ЭГ и КГ по критерию Пирсона имели недостоверный характер на начальном этапе эксперимента и достоверный – на заключительном. Установлено, что внедрение в учебно-воспитательный процесс интерактивных методов обучения способствовало формированию у студентов экспериментальной группы стойкой мотивации к физкультурно-оздоровительной, здоровьесберегающей и спортивно-массовой деятельности, овладению специальными знаниями в педагогике, теории и методике физического воспитания, нормативно-правовой сферы физического воспитания, спорта и здоровья.

Ключевые слова: физическое воспитание, физкультурно-оздоровительная деятельность, здоровье, здоровый образ жизни, интерактивное обучение, интерактивные методы, профессиональная деятельность, репродуктивно-деятельностный этап, подготовка.

Petro Dzhurynskyi,
*Doctor of Pedagogy, Associate Professor,
Head of the Department of Theory and Methods of Physical
Culture and Sport Disciplines,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky,
Fontanska doroha Str., 4, Odesa, Ukraine,*

INTERACTIVE METHODS OF TEACHING STUDENTS MAJORING IN “PHYSICAL EDUCATION” AT ACTIVE AND REPRODUCTIVE STAGE

Modern education should be oriented to the work with the individuality of a person. Interactive teaching methods contribute to the preparation of future specialists, able to self-improve. The purpose of interactive learning is creating by a teacher of conditions for a student, under which he/she will be able to form and improve his personal competence in the professional field. The article presents the research results of the development and approbation of interactive educating methods of future Physical Education teachers at the reproductive and activity stage of training. The author presents the examples of lessons with students using the interactive teaching methods. During the approbation of the methodology the participants of the experimental group (EG) were taught by means of interactive teaching methods. The lectures of problematic character allowed to motivate students to the creative thinking, discussion, creative planning, and independent conclusions. The practical character classes included research seminars, seminar discussions, technology workshops, roundtables, role playing, etc. At the same time the control group (CG) worked without using modern interactive methods, they applied standard, common approaches. Surveys of the average indexes of studied groups were conducted at the initial and final stages of the experiment. The level of preparedness of future Physical Culture teachers was determined with the help of special tests of the theory and methodology of physical education, pedagogy, and recreational physical education. The investigated EG at the final stage of the research demonstrated the improvement of the training results, compared to the initial stage (on the average from 19% to 21%), in the CG the improvements were observed only from 1% to 5%. Differences in the investigated indicators of EG and CG results according to the Pearson's criterion were unreliable at the initial stage of experiment, and became reliable at the final stage. It is established, that implementation of the interactive teaching methods in the educational process promoted the formation of the EG representatives' persistent motivation to the physical culture and wellness, health-saving and sports activity, acquirement of the special knowledge in Pedagogy, Theory and Methodology of the Physical Education, normative and legal sphere of the physical education, sport and health for students.

Keywords: Physical Education, physical culture and wellness activities, health, healthy lifestyle, interactive teaching, interactive methods, professional activity, reproductive and activity stage, training.

Подано до редакції 14.01.15